

Revisionsberättelse för verksamhetsåret 2020/2021

Dnr 047-1/2122

Härmed avlägger SFS verksamhetsrevisorer rapport om den granskning som genomförts av SFS förvaltning och verksamhet under verksamhetsåret 2020/2021. Under året har Joel Cevey Tärnholm och John Lindskog varit ordinarie verksamhetsrevisorer och Sandra Magnusson (från och med 4 oktober 2020) varit verksamhetsrevisorssuppleant.

Inledning

Båda revisorerna gick in i rollen med en klar syn på revisorsrollen, att denne är granskare i sitt agerande och rådgivare i sin inställning. Vad det betyder är att vi antagit rollen med stort allvar och ansvar för vad det innebär att agera revisor. Vi har ämnat att kritiskt granska i detalj men aldrig haft som utgångspunkt att någon medvetet försökt göra eller har gjort fel. Vi är där för att hjälpa i vad som kan upplevas som en djungel av styrdokument och vara presidiet och styrelsen behjälpliga snarare än kontrollerande. Med detta sagt har vi lagt många timmar på att grundligt gå igenom varje handling och beslut som bereds under verksamhetsåret. Utifrån hur vi tolkar styrdokument har vi inkommit med synpunkter och rekommendationer. Det har också relativt ofta hänt att vi kommit med personliga åsikter och råd som inte varit direkt knutna till revisionen som t.ex. "tänk på att..." för att underlätta styrelsens arbete gentemot styrdokument.

Som beskrivet har vi tagit denna roll på stort allvar och valt att lägga ner det arbete som rollen förtjänar och har därför kommit med en betydande mängd synpunkter, rekommendationer och förslag till presidiet och styrelsen. Vi vill tacka Simon och Linn för att de stått ut med oss och våra långa revisionsmejl och som vi ser det arbetat flitigt för att allt ska gå rätt till.

Revisorernas arbete

Revisorerna påbörjade sitt uppdrag genom att delta på styrelsemöte #1 den 14 augusti 2020 under vilket revisorerna granskade möteshandlingarna. Efter styrelsemöte #1 så började revisorerna att inför varje styrelsemöte ha ett revisorsmöte mellan det att handlingarna till mötet tillkommit styrelsen och revisorerna (senast en vecka innan mötet) och själva mötet. Så gott som möjligt har dessa möten varit så tidigt efter att handlingarna kommit ut för att ge så mycket tid för presidiet som möjligt att reagera på eventuella synpunkter. Normalfallet har varit att handlingarna kommer ut fredag kväll och att revisorerna träffas söndagmorgon för att gå igenom dessa. Revisorerna hade dessa revisorsmöten digitalt med verktyget Zoom. Ett revisorsmöte hölls även inför extra SFSFUM och ett inför SFSFUM 21. Inför SFSFUM21 så hade revisorerna ett särskilt möte för att gå igenom gamla FUM-protokoll och beslut för att granska organisationens uppföljning som vi bedömer som mycket god. Alla revisorsmöten resulterade i ett mejl till SFS presidium med eventuella synpunkter och/eller ett konstaterande att inga justeringar behövs.

Revisorerna beslutade sig om deltagande på styrelsemöten utifrån vad som skulle behandlas på mötet och om det ansågs viktigt att revisorerna deltog. Undantaget var styrelsemöte #1 då presidiet önskade att revisorerna skulle delta. Revisorerna deltog på hela styrelsemöte #1 och punktvis på enstaka andra möten. Det är alltså vår egen bedömning att vårt aktiva deltagande inte har behövs på något möte utöver det ovan nämna.

Covid-19

Då i princip hela verksamhetsåret 2020/2021 har präglats av Covid-19 pandemin har det behövts stora anpassningar efter detta. Särskilt har det påverkat praxis i hur saker utförs då det inte varit möjligt att arrangera fysiska träffar. Ur revisionssynvinkel har det inneburit avsteg från beslut och styrdokument. Den kanske största anpassningen har varit beslutet att SFSFUM 2020 hölls digitalt med starkt reducerat innehåll och att man därför arrangerade extra-FUM 2020, främst berörde detta avsteg från Kapitel 2 Paragraf 12 moment 4 samt Kapitel 2 Paragraf 5 moment 1. Av det följde stora avsteg från praxis och styrdokument, av ren nödvändighet.

Vi som verksamhetsrevisorer är av ståndpunkten att det varit extraordinära tider som inneburit nödvändiga avsteg och har i nära kommunikation med presidiet tillåtit nödvändiga förändringar för att möjliggöra det fortlöpande arbetet att fortsätta. Det var en genomtänkt och genomdiskuterad process och inget snabbt beslut. Hänsyn togs även till att tillåta endast de absolut nödvändigaste förändringarna för att upprätthålla styrdokumentens legitimitet som vägledande dokument som ska följas och inte brytas. Vi ska dock som organisation glädjas över att stadgan och andra styrdokument i övrigt står sig starka under dessa tider och möjliggjorde fortsatt arbete utifrån dessa givna ramar.

Fullmäktige

Extra-SFSFUM 2020

För första gången på mycket länge, genomfördes ett extra-SFSFUM. Det blev ett så kallat hybridmöte, med deltagare både på plats i Stockholm och digitalt. SFSs styrdokument föreskriver att SFSFUM ska vara ett fysiskt möte, men givet omständigheterna anser revisorerna att var ett skäligt beslut att göra avsteg från detta med hänsyn till deltagarnas hälsa och eftersom ordinarie SFSFUM kallat till extra fullmäktigemötet samt satt ramar för utförandet begränsades avsteg från stadgan.

På styrelsens initiativ fick revisorerna möjlighet att i god tid inkomma med synpunkter och förslag kring det tänkta genomförandet av extra-SFSFUM, vilket vi gjorde.

SFSFUM 2021

Presidiet sökte aktivt möte med revisorerna för att få vår synpunkt i relevanta frågor och involvera oss i processen inför SFSFUM 2021.

Revisorerna deltog på SFSFUM 2021 och stod till mötespresidiet, styrelsens och delegaternas förfogade. Ett antal mindre frågor dök upp, men löstes snabbt. Inför val av valberedning fanns 6 inkomna kandidater. Stadgan säger i kapitel 6 valberedningen § 2 valberedningens storlek mom 1 att "Valberedningen ska bestå av sju ledamöter." Revisorerna lyfte detta genom en ordningsfråga. Det löstes snabbt med fler kandidater men händelsen öppnar upp för diskussion om tolkning av val till förtroendeposter där ett specifikt antal anges. Ska dessa tolkas som skrivna eller utifrån realiteten. Det är ej att önska att tvinga folk söka poster för att de behöver fyllas, men lika önskat är det att poster lämnas tomma eller fyllda till en bråkdel. Förtydligande gällande detta i stadgan vore önskvärt.

Per capsulam

Ett mindre antal Per capsulam beslut har genomförts under verksamhetsåret 2020/2021, rörande val av ledamöter till kommittéerna. Under året har Joel Cevey Tärnholm varit ansvarig för att agera rösträknare för per capsulam-beslut och har administrerat per capsulam-besluten inklusive skrivande och utskick av per capsulam-protokoll.

Styrelsen

Vi har fått information om och kallelse till samtliga styrelsemöten under verksamhetsåret. Samtliga handlingar har kommit styrelsen och revisorerna tillhanda i tid och endast i fall där mycket goda skäl funnits har de inkommit senare.

Till styrelsemöte #4 rekommenderade revisorerna att två beslut avseende SQC skulle genomföras vid två olika styrelsemöten. Rekommendationen innebar att styrelsen vid möte #4 ändrade kommitténs arbetsordning, för att sedan vid nästkommande möte fatta beslut enligt den nya arbetsordningen. Revisorerna såg det som lämpligt att ha ett justerat protokoll som bekräftade förändringen av arbetsordningen, innan den började att tillämpas. Styrelsen följde revisorernas rekommendation.

Utöver detta har rekommendationer gjorts av mindre slag som inte är värda att beskriva i detalj och andra frågor som uppkommit har lösts snabbt genom den nära kommunikation vi haft med presidiet och är därav inte heller värt att nämna i revisionsberättelsen.

Verksamhetsplanen

Det är revisorernas åsikt att styrelsen arbetat efter den uppsatta verksamhetsplanen och endast gjort förändringar med anledning av Covid-19 pandemin. Dessa förändringar var dock endast strukturella och inte av själva målen. För vissa av målen har pandemin inneburit nedprioriteringar vilket inte ses som underligt utan i linje med vad som krävs för styrningen av organisationen.

Verksamhetsberättelsen

Revisorerna har granskat Styrelsen 2020/2021s verksamhetsberättelse och anser att den kan läggas till handlingarna.

Kommittéerna

Revisionsarbetet gällande kommittéerna har löpande främst skett genom att följa hur deras arbete dyker upp i styrelsehandlingar. Vi har även gjort stickprov i kommittéernas protokoll och mötesanteckningar, utan att finna något att anmärka på.

Granskning av FUM-protokoll 2016-2020

Inför SFSFUM beslöt revisorerna att göra en särskild granskning av FUM-protokoll under 2016-2020. Vi såg det som en del av vårt kvalitetssäkringsarbete och är glada över att kunna rapportera att SFS har mycket god uppföljning av FUM-beslut. Dock upptäcktes två beslut där genomförandet var osäkert och krävde mer noggrann kontroll:

Tillgänglighet och kommunikationsstrategi:

En formulering i protokollet från 2019 öppnade för tolkningar, vilket revisorerna upplyste styrelsen om. Ärendet handlade om internationella studenters förutsättningar skulle integreras i kommunikationsstrategin eller om kommunikationsstrategin skulle utgöra ett underlag för tillgänglighetsstrategin. Styrelsen lämnade ett fullgott svar och revisorerna menar att beslutet därmed är genomfört.

Kvartalsrapporter:

Vid SFSFUM 2016 beslutades att SFS ska lämna ekonomiska kvartalsrapporter till medlemskåreerna. Några särskilda kvartalsrapporter har emellertid inte skickats ut till medlemskåreerna, men den information som åsyftas finns i de styrelsehandlingar som finns tillgängliga på SFS webbplats inför varje styrelsemöte. Revisorerna menar att beslutet därmed är genomfört.

Granskningen gjorde vi som ett inslag i vårt generella revisionsarbete och rör inte styrelsen 2020/2021 specifikt.

Granskning av tidigare revisionsberättelser

Vi har även granskat ett urval av tidigare revisionsberättelser för att undersöka hur dessa följs upp och fann där att det förekommer, likt i denna berättelse, att revisorerna rekommenderar åtgärder. Dessa genomförs dock sällan och vi rekommenderar medlemsorganisationer och framtida styrelser att gå igenom revisionsberättelser inför exempelvis motionskrivande i framtiden för att fånga upp dessa, givet att man instämmer.

Bokslut för verksamhetsåret 2020/2021

Under hösten 2021 uppmärksammades verksamhetsrevisorerna på kostnadsökningar som berörde verksamhetsåret 2020/2021.

Ekonomisk revision ligger utanför verksamhetsrevisorernas ansvarsområde, men då det i det här fallet handlade om att hitta arbetssätt som ska förhindra att liknande avvikelser uppstår igen, gjorde revisorerna bedömningen att det föll inom vårt ansvar.

Verksamhetsrevisorerna fann inget skäl att klandra vare sig presidialer eller tjänstemän för den uppkomna situationen. Revisorerna såg inte att någon enskild har varit oförsiktig med SFSs medel eller på annat sätt agerat på ett sätt som föranledde vidare åtgärder.

Däremot såg revisorerna det som mycket angeläget att SFS har arbetssätt som både ger presidialerna tillräckligt stor frihet och samtidigt medger tillräckligt mycket kontroll av hur SFS ekonomiska medel används. Var för sig var besluten rimliga, både gällande vad kostnaderna avser och gällande beloppen. Sammantaget utgjorde uppstod dock avvikelser från den beslutade budgeten och detta sammanföll dessutom mycket olyckligt med redovisningsbyråns bristfälliga rapportering vilket ledde till försenad upptäckt.

Revisorerna rekommenderade styrelsen att diskutera hur den önskar få information om beslut om kostnader som ligger utanför den beslutade budgeten. Vidare föreslog revisorerna också att presidiet bör diskutera hur arbetsmetoderna kring det ekonomiska arbetet kan förbättras. Revisorerna menade att arbetssättet både ska ge presidialerna handlingsutrymme och underlätta personalens uppföljning och prognostisering. Avslutningsvis rekommenderade revisorerna att både styrelsens önskemål och det förbättrade arbetssättet bör dokumenteras och att dokumentation bör bli en del av överlämningen så att önskemål och arbetssätt kan föras vidare till kommande styrelser och presidialer. Styrelsen har i samband med detta diskuterat ärendet.

Förändringsförslag

Jävsreglerna för revisorer borde skärpas. Den nuvarande formuleringen i stadgan gör det möjligt för styrelseledamot eller presidial att samtidigt vara revisor - och därmed alltså granska sig själv. Detta är emot rådande praxis och har vad vi vet aldrig varit fallet men vi föreslår att formuleringen ändras så att det inte blir möjligt för revisorer att ha något annat uppdrag inom SFS som omfattas granskningsuppdraget.

Det extra-SFSFUM som genomfördes under hösten 2020, blev ett hybridmöte (några av deltagarna fanns på plats, andra deltog digitalt) även om styrdokumentet föreskriver att SFSFUM ska vara ett fysiskt möte. Revisorerna rekommenderade styrelsen att se över om stadgan ska tillåta även andra mötesformer eftersom man inför ordinarie fullmäktigemöte diskuterade dess mötesform flitigt.

“På sikt ser revisorerna att det kan finnas anledning att diskutera hur mötesformerna för SFSFUM preciseras av stadgan. Dock avråds styrelsen från att påbörja den diskussionen redan nu. Istället bör en sådan eventuell diskussion tas upp när pandemin är över för att undvika förhastade beslut som i alltför hög utsträckning anpassas till de förhållanden som råder just nu, och istället riskerar inskränka på den demokratiska grund nuvarande skrivningar vilar på.“
(Utdrag ur revisorsbrev till presidiet.)

Vi hoppas att organisationen allt efter att pandemin lugnar ner sig påbörjar en diskussion om hur stadgan preciserar mötesformen för fullmäktigemöten, oavsett om man vill ha kvar det som det är eller förändra vore det nyttigt att diskutera det i större forum.

I revisionsberättelsen för verksamhetsår 2017/2018 uttrycker revisorerna att det vore bra om stadgan kapitel 4, paragraf 5 moment 1 omformulerades för att möjliggöra för styrelsen att ta beslut utan ordförande och vice ordförande i frågor som gäller dessa, de ger exempel som lön, förmåner och interpresidiala konflikter. Vi delar den åsikten och vill särskilt framhålla fördelarna med att frågor om presidiets ersättning och förmåner, bereds av någon annan än presidiet självt.

För framtiden vore det bra att se över vilka förutsättningar revisorerna ges för att delta på styrelsemöten ifall framtida revisorer jobbar som vi och bestämmer deltagande efter att handlingarna är utskickade kan det vara svårt för kansliet med anmälan då styrelsemötenas interna anmälningsdeadline ofta ligger tidigare än handlingarna kommer ut. Detta bör lämnas till styrelsen att se över och möjligen är det så att ingen god lösning finns.

Slutligen vill vi rekommendera organisationen att jobba mot att verksamhetsrevisorerna ska få en symbolisk ersättning för sitt arbete, vilket är kutym i de flesta studentkårer och även bör vara i SFS som riksorganisation. Det gör både positionen mer attraktiv men sätter också större ansvar på posten att göra ett väl utfört arbete.

Avslutning

Vi anser att man arbetat i styrelsen 2020/2021 så gått det går har följt organisationens styrdokument med hänsyn till Covid 19-pandemin, jobbat för att upprätthålla föreningsdemokrati och transparens. Revisorerna anser därför att ingen av de granskade inom SFS har agerat felaktigt eller illvilligt, utan att de har efter bästa förmåga arbetat för medlemmarna och organisationens bästa.

Med bakgrund i ovanstående vill verksamhetsrevisorerna föreslå fullmäktige

att bevilja SFS styrelse för verksamhetsåret 2020/2021 ansvarsfrihet

SFS verksamhetsrevisorer och verksamhetsrevisorssuppleant 2020/2021

Joel Cevey Tärnholm

John Lindskog

Sandra Magnusson